

SVENSKA
TEATERN

Vi är bara människor

av Joakim Groth

I ROLLERNA

Riko Eklundh Joakim som äldre

Dennis Nylund Joakim som yngre

Niklas Åkerfelt Gunnar som äldre

Simon Häger Gunnar som yngre, Peppe, ung man

Nina Hukkinen Maria, polisbiträde

Patrick Henriksen Marcus, Pepu, Horst

Anna Hultin Vavi, Carita Rodén

Marika Parkkomäki Karin, faster Rita, Cerle som äldre

Sophia Heikkilä Brita, Cerle som yngre, Anni

Max Forsman gårldskarlen Karhu, Ali de Prado,
farbror Kaj, kapten Häfter

Alla gör dessutom roller som soldater, barn,
ungdomar, människor på gatan etc.
Joakim Groth medverkar som sig själv.

KONSTNÄRLIGT TEAM

Manus & regi **Joakim Groth**

Scenografi **Erik Salvesen**

Kostymdesign **Karoliina Koiso-Kanttila**

Mask- och hårdesign **Tiitta Stoor**

Ljusdesign **Tom Kumlin**

Ljuddesign **Anton Lindblom**

PRODUKTION

Regiassistent	Tiina Aho
Inspicient	Sofia Wredlund
Ateljéchef	Kaisa Rautakoski
Scenmästare	Jari Hilke
Huvudoperatör	Lucas Karlsson
Operator	Teemu Keso
Scentekniker	Jari Jaakkola, Teemu Keso, JP Myllymäki, Jouni Pöyhönen, Jonas Runeberg
Ljusteknik	Karoliina Skarp, Mats Forss
Ljudteknik	Oliver Siitari, Kevin Holmström, Nicolas Lehtola
Följeljus	Mats Sund, Waldemar Ukkonen, Robert Winqvist
Ansvarig rekvisitör	Kristiina Rökman
Rekvisita	Antti Hosia
Ansvarig påklädare	Pirjo Heponiemi
Sufflös	Ann-Mari Skrabb
Påklädare/klädvårdare	Taru Hahle, Anne Mustarastas, Aino Aho
Översättning till finsk textning	Tanja Oreto

TILLVERKNING

Verkstäder

Snickare
Metallarbete
Dekormålare
Attributmakare
Möbelpetserare

Neil Tommos, Markus Toivanen
Sasu Korander
Nina Swens, Kristiina Erla
Milla Hietanen
Olga Mäkelä

Syateljé

Sömmerskor

Anu Kalervo, Zita Jokilahti,
Kaisu Vanhanen
Kalle Laine,
Kätlin Kaila

Skräddare

Mask och hår

Frisör/sminkör

Tiitta Stoor, Joonas Lampi,
Maria Karhu, Tanja Terimo,
Sonja Yliviitala, Elisa Koivuniemi
Joonas Lampi
Christa Hakala

Perukmakare
Praktikant

Föreställningsteaser
Föreställningstrailer

Jonatan Sundström
Topi Heimonen

Programblad

Redaktion
Fotograf
Layout
Ansvarig utgivare

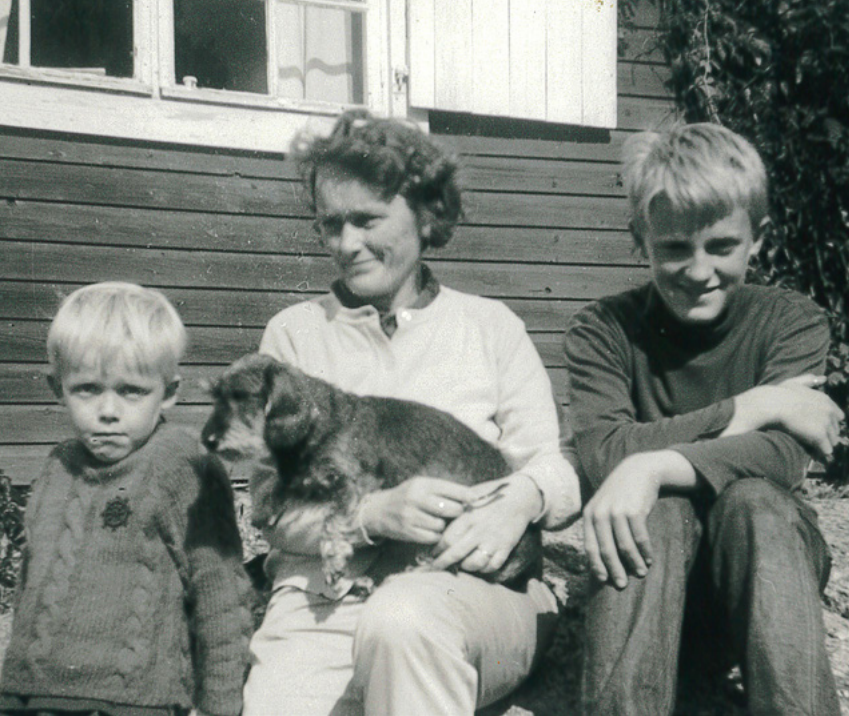
Kristina Grönqvist, Ann-Luise Bertell
Cata Portin
Chribbe Aarnio
Joachim Thibblin

Premiär på Svenska Teatern, Stora scenen den 4 mars 2020.

Joakim Groths tidigare pjäser på Svenska Teatern

Härlig är jorden (1995)
Fylla sex (Teater Mars-Svenska Teatern 1998)
Intermezzo på Johannis (2002)
En ängel flög förbi (2004)
Här någonstans (2005)
Samtidigt på en annan plats (2006)
En teaterkritikers död (2008)
Remont (2012)
Esplanaden (2014)

Marcus, Maria, hunden Sherry och Joakim, 1964.

Gunnar (t.h.) på Lager Birke, 1944.

Maria och Vavi, 1943.

Ett kvarts sekel, ett halvt sekel...

Det här är en uttryckligt självbiografisk pjäs. Ja givetvis utgår det mesta en författare skriver från det självbiografiska, hur annars, men jag har inte på något sätt försökt omskriva eller förvandla det personliga materialet: den centrala berättaren heter Joakim Groth, hans bror heter Marcus, deras föräldrar heter Gunnar och Maria, hunden heter Sherry. Allt det här framkommer också ur pjäsen.

Det har funnits stunder under arbetsprocessen då det har känts förmätet att på det här sättet breda ut min egen historia på scenen, det gör det stundtals alltjämt, men jag har inte heller velat låta det utgöra ett hinder eftersom jag föreställer mig – eller i alla fall hoppas – att här finns en historia värd att berättas. Det betyder igenkännbar, berörande, underhållande, om också inte nödvändigtvis ny eller förvånande, snarare då en variant av vår stora nationella berättelse om krigets arv och efterlevnad, hur den generation som genomlevde kriget bar med sig sina upplevelser och skapade det mentala klimat i vilka följande generationer växte upp.

I det avseendet varierar den här pjäsen tematiken från *Härlig är jorden*, som spelade här på samma scen 1995. Ja det har gått ett kvarts sekel sedan dess, det har gått ytterligare ett halvt sekel sedan de krig som så långt präglade mina föräldrars generation, men allt färre av dem finns längre kvar i livet och i takt med tidens obönhörliga vridning har på något sätt också perspektivet förändrats. Det som hände då en gång blir alltmer historiskt, främmande, underligt. Den här pjäsen är därigenom inte så

mycket en självbiografisk uppdatering av *Härlig är jorden* som ett sökande efter den tid som flytt och ett genomgripande element är den vuxna Joakims forskande i det förflutna genom de gamla släktingar som ännu finns kvar som mer eller mindre minnesgoda och trovärdiga vittnen.

Och det gäller ju oss alla, det som vi tycker oss så klart och tydligt minnas är betydligt mindre än vi vill erkänna en direkt återgivning av det som faktiskt har hänt, på sin höjd en återspeglning i den förvanskande spegel som är jag själv, medan det som hänt gick förlorat i samma stund som det hände. Som min bror Marcus säger i den inledande scenen: det finns ingenting annat kvar av det förflutna än min fantasi om det förflutna.

Inte för att han någonsin har sagt det. Eller kanske han har gjort det, vad vet jag, och han kunde säkert ha gjort det om vi skulle ha haft den diskussionen. Det hade vi inte. Också om den här pjäsens är byggd av minnesbilder – egna och andras – så har den växt fram ur fantasin – egen och andras – och det är ur en konstnärlig synvinkel jag sorterar alla dessa minnen, arrangerar dem, föreställer mig vad som kan ha hänt. Och alltså kunde jag också kalla den här pjäsen en fiktiv familjehistoria som med hjälp av biografiska element behandlar de livets stora frågor – sjukdom och död, barn och föräldrar, passionens makt – på vilka det till slut kanske finns enbart små och provisoriska svar.

Joakim Groth
regissör

Om släktforskning - på riktigt

Släktforskning är i dag en hobby för alla men ingenting för veklingar. Arbetet kan utföras på internet och kompletteras med DNA-test. Du kan, på kort tid, få en översikt av din släkt, under tusentals år och på flera kontinenter. Du kan ha kungar och andra stormän i släkten, mer än du någonsin trodde, men du kan inte vara säker på att uppgifterna alls stämmer. Gratis är det inte heller. På betydligt säkrare mark rör du dig och billigare blir det om du, helt själv, undersöker de närmaste sex-sju generationerna av anfäder. Sedan kanske du kombinerar dina resultat med undersökningar av ditt och andras saliv, hos ett pålitligt och väl utvalt företag som erbjuder DNA-test för släktforskare. Då står du ändå inför sådant som är svårt att tro på, nämligen hur mycket familjemyterna skiljer sig från det som verkligen har skett i en släkt. Lögner, mer eller mindre oskyldiga, handlar det då också om, men du kan åtminstone ta itu med dem. Släktforskning kräver, besinning, uthållighet och mod.

Det är och har alltid varit viktigt för människor att veta vem de härstammar ifrån. I Odysseen konstateras att man ofta vet vem som är ens mor men inte kan vara säker på vem ens far är. I Gamla testamentet finns många genealogier och i julpsalmen sjunger vi om Jesus "av Isaks rot och stam". En människas ursprung kan avgöra hennes arvsrätt, grupptillhörighet och identitet. Frågan väcker starka känslor. Tidvis får den också politiska dimensioner som t.ex. just nu, då populistiska partier vänder sig mot vissa folkgrupper eller mot invandrare och menar att t.ex. somalier som bor i Finland inte skall räknas in bland finländarna.

En bok som utgavs i USA 1976 och året därpå gjordes till en TV-serie satte läsare och tittare rekord och brukar räknas som en milstolpe i släktforskningens nyare historia. Rötter (Roots, the Saga of an American Family) är den amerikanska författaren och journalisten Alexander "Alex" Haleys skildring av sin släkts historia, från anfadern Kunta Kinte som kom till Amerika som slav från Gambia och till författaren själv. Haleys budskap var att alla har rätt till en familje- och släkthistoria och att alla samhällsgrupper är intressanta.

På ett psykologiskt plan, som upprättelse för dem som kände sig mindre värda och som traumabehandling, hade boken genomslagskraft men det är ändå digitaliseringen som har revolutionerat släktforskningen. Viktiga arkiv läggs ut på nätet och blir tillgängliga för alla, också hemifrån och vilken tid på dygnet som helst. Råd för hur man släktforskar får man genom att googla och kurser erbjuds på webben och av medborgarinstitut. Med hjälp av internet når släktforskare snabbt varandra och släktforskare är ofta hjälpsamma.

Problemet är mängden information. Du behöver hålla huvudet kallt och klart och skilja falska uppgifter från riktiga. Ibland kan det gälla att acceptera att inga tillförlitliga uppgifter finns och att din forskning kommer att ha luckor.

När du väl har identifierat dina anfäder, och rensat bort alla som seglar under falsk flagg, ordnar du in dem i genealogiska tabeller. Det finns elektroniska släktprogram som utför jobbet men det är bra att själv förstå vad det handlar om. →

Under arbetet lär man sig ett och annat intressant t.ex. vad en mantalslängd är och vem en grytgjuterska var. Du inser också att det inte var bättre förr, hela familjer kunde uttraderas på ett par veckor av hunger och sjukdomar. Eventuella överlevande barn togs sällan om hand på ett sätt som deras föräldrar hade gillat.

Du behöver fördjupa dina kunskaper i historia. Släktforskaren väljer en ingång, via en släkting eller kanske en by som är bekant. Det blir personligt och på det viset också emotionellt. Kanske blir du den första att förstå att en viss familjfader inte var så hygglig och hederlig som det har sagts. Det kan handla om bedrägeri och våldtäkt men också om krigets grymheter. Just nu lever vi i en period av historien då fakta om, också finländska, nazister äntligen lyfts fram. Du kan också bli den som upptäcker att någon missförstått och nedvärderats, t.ex. en mor som försörjde sin familj som deltidsp prostituerad. Som släktforskare börjar du umgås med dina döda släktingar och du måste stå ut med dem, oberoende av hur du känner dig i deras sällskap.

Någon har frågat mig om det är terapeutiskt att släktforska. Ett väl utfört arbete har alltid terapeutiska effekter. Man kan göra ett gott arbete som släktforskare också utan att gå in på svåra frågor. Det går bra att i en släktutredning om numera döda personer bara konstatera att någon var ett utomäktenskapligt barn, eller att fadern hade "hedersskulder" och därför hängde sig. Sådana upplysningar får man t.ex. i kyrko- och domböckerna, bara man kan läsa gamla handstilar.

I Finland är inte heller klassfrågan dramatisk bland släktforskare. Tröskeln till att publicera en antavla med mest pigor och drängar är inte väldigt hög. I de lokala släktforskarföreningarna samlas såväl ortens direktörer som, studerande, vaktmästare och städerskor. Alla samhällsgrupper är intressanta.

En tragisk händelse är lättare att behandla om det har gått lång tid sedan den utspelades, bland annat därför att de som kände mest sorg och skam redan är döda. Vi andra vet att allt möjligt händer i historien.

Jag har hört en, om en fattig torparkvinna som kallades "Gladan" (hennes familjnamn var Glad). Man skämtade om henne. Enligt en version var hon en av dessa som "lärde upp bondsönerna hur de skulle agera i sängen" – fattiga torparkvinnor utnyttjades ju ibland skamlöst i detta avseende. En höst försvann hon under bärplockning i närmaste storskog. Trots flera dagar av skallgång hittades hon inte. På våren fann man henne nedanför ett brant berg där skidspår ofta drogs och där man hade hoppbacke om vintern.

Den vintern hade man haft en särskilt fin "skump" nere i skidbacken när man tävlade att hoppa långt. På våren när snön smält märkte man att det var Gladans döda och infrysade kropp man haft som "skump" hela vintern.

Senare berättades om hur pojkar som ännu inte var födda vid tiden för Gladans död hade hoppat så fint just i den hoppbacken, den vintern. I den mustiga bygdehistoriens form neutraliseras sorgen och skammen.

Vill och kan du däremot leva dig in i människoöden och skriva om kärlek, arbete, liv och död så att texten är mer realistisk är du inne på rätt väg, att älska, glömma och förlåta.

Alexandra Ramsay,

lärare i historia och samhällsämnen och skrivargruppen "Skriv om släkt och familj", på Arbis i Helsingfors. Hon råkar också i sin barndom ha bott på Munksnäs gård, det var på hennes familjs matsalsbord som vinden rasade ner.

SVENSKA TEATERNS FAST ANSTÄLLDA PERSONAL VÅREN 2020

TEATERLEDNING

Teaterchef Joachim Thibblin
Förvaltningschef Stina Lindroos

KONSTNÄRLIG PERSONAL

Skådespelare (FIA) Mikael Andersson
Riko Eklundh
Max Forsman
Sophia Heikkilä
Patrick Henriksen
Nina Hukkinen
Anna Hultin
Simon Häger
Kristofer Möller
Dennis Nylund
Cecilia Paul
Mittja Sirén
Hellen Willberg
Niklas Åkerfelt

Scenograf Erik Salvesen

Dramaturgiat

Dramaturger Kristofer Möller
Ann-Luise Bertell
Nina-Maria Häggblom

Publikarbetare Noona Leppinen
Julia Salonen

Produktionsassistent Emma Methner

ADMINISTRATION

Controller Eva Buss
Adb-ansvarig Tomas Grönvall
Administrativ planerare Taru Kirves
HR-koordinator Monica Jansson-Olenius
Receptionist Rebecka Rahikainen
Löneräknare Monika Mäkinen
Intendent Richard Siivonen
Bokförare Fabian Sjölund
Teaterledningens assistent Frida Staffans
Serviceansvarig Axel Lindell

MARKNADSFÖRING

Marknadsföringschef Thomas Forsström
Informatör David Lindström
Grafisk formgivare Chribbe Aarnio
Marknadsförings- & försäljningskoordinator Ellen Ödahl Grönroos

Försäljningskoordinator Fanny Sallinen
Marie Finne
Anne Kaukonen

Biljettförsäljare Marica Fagerholm-Åsten
Joanna Brenner
Nina Wikström

PRODUKTION

Planerare Tiina Aho
Inspicienter Ann-Louise Gauffin
Lina Jonasson

Mia Portin-Söderholm
Sofia Wredlund

Rekvisitör Antti Hosia
Kristiina Rökman

Scen teknik

Ansvarig scenmästare Jouni A. Syrjä
Scenmästare Jari Hilke

Huvudoperatör Pasi Nevalainen
Operatör Lucas Karlsson
Scen tekniker Henrik Mickelsson
Jari Jaakkola

Teemu Keso
Juha-Pekka Myllymäki
Jouni Pöyhönen

Jonas Runeberg

Verkstäder

Dekormålare Kristiina Erla
Möbelpapeterare Olga Mäkelä
Attributmakare Milla Hietanen
Metallarbetare Sasu Korander
Snickare Samuli Niskanen,
Markus Toivanen,
Neil Tommos

Ljus- och ljudteknik

Planerande ljusmästare Tom Kumlin
Ljustekniker Karoliina Skarp
AV-tekniker Mats Forss

Ljudtekniker Anton Lindblom
Oliver Siitari

Planerande ljudmästare Andreas "Stanley" Lönnquist
Hanna Mikander

Ljudplanerare

AMOS-scenen

Scenmästare Christoffer Österlund
Ljus- & ljudtekniker Tom Laurmaa
Inspicienter Jesper Karlsson
Ann-Mari Skrabb

Kostym, mask och hår

Ateljéchef Kaisa Rautakoski
Sömmerskor/skräddare Zita Jokilahti

Anne-Marika Kotola
Anu Kalervo
Henni Kother

Juha-Kalle Laine
Kätlin Kaila

Pirjo Heponiemi
Taru Hahle

Anne Mustarastas

Mask & frisyr

Frisör/sminkör Maria Karhu
Joonas Lampi

Tiitta Stoor
Tanja Terimo
Joonas Lampi

Perukmakare

Städpersonal

Städare Gustavo Fera Garcia
Mark Johnson

Victoria Porra
Pobrina Quadros

Måste man vara rik
för att både kunna
spara och amortera
på bostadslån?

Nej.

Du behöver inte vara rik. Det räcker med att du vill bli förmögen. Det är smart att spara redan då du amorterar på ditt bostadslån. Vi gör återbetalningen av lånet till det första steget i ditt placering. Efter lånetiden har du förutom en egen bostad också ett vinstgivande sparkapital.

Det är enkelt. Läs mer och boka tid på aktia.fi/amortera-och-spara

Tänk
framåt
Aktia

SVENSKA
TEATERN

SVENSKATEATERN.FI

